

Aangebrachte wijzigingen deel II vierde druk vijfde herziene versie augustus 2024 (t.o.v. vierde druk herziene versie juni 2023)

In augustus 2024 is een vijfde herziene versie uitgebracht van de vierde druk van deel II. Voor degenen die nog werken met de herziene versie uit 2023, geven wij hieronder een overzicht van de wijzigingen.

N.B. De wijzigingen worden *cursief* toegelicht (*toegevoegd/aangepast*) en aanpassingen in een bestaande tekst worden **vet** weergegeven.
Door het toevoegen van voetnoten is de nummering t.o.v. de vorige versie gewijzigd. In dit overzicht is het nieuwe nummer vermeld.

Algemeen: Bij sommige leenwoorden worden bepaalde klinkers lang uitgesproken. Dit hebben we in een voetnoot bij het betreffende woord vermeld.

N.B. overal is *kıızıl* gewijzigd in *kırmızı* (oef. 5 zin 6, in les 13 vergrotende trap).

--

Aangepast in les 1 in leestekst:

Arkadaşları daha sonra evlerine gittiler.

Toegevoegd in les 1 in de woordenlijst:

giyim ⁶ in voetnoot: ⁶ Ook het van oorsprong Turkse woord *giysi* en ~~het de~~ leenwoorden *elbise* en *kıyafet* worden vaak gebruikt.

üşüme het koud hebben/**krijgen**

Aangepast in les 1 bij meervoudsvorm –İEr in laatste alinea:

Bij de laatste zin is duidelijk te zien dat het niet om een specifieke tijd of leeftijd gaat. ~~Nee, het gaat,~~ **maar** om de ‘verbrede’ betekenis daarvan. [...] Ook moeten we, wanneer dat nodig is (zoals bij ~~sularında en yaşlarında~~) [...]

--

Toegevoegd in les 3 bij Klinkeruitval, laatste zin eerste alinea:

Dit gebeurt ook bij sommige andere (leen)woorden **en het gaat dan om de *ı, i, u* en *ü* :**

--

Aangepast in les 4 Oefening 19:

6. Uğur şu ofiste **mi** çalışıyor? *gewijzigd in vraagzin*
7. O kız ~~ne~~ **üniversitede mi** okuyor?
8. ~~Ne~~ **Bir şey mi** istiyorlar?

Toegevoegd tekst in les 4 bij De achtervoegsels –İİ en –sİz, bij voorbeelden [tuz = zout], met voetnoot:

ücret = prijs²⁵ *ücretli* = met prijs (met betaling)
 ücretsiz = zonder prijs (gratis)

²⁵ Het gaat hier om een bedrag dat betaald moet worden (ook te vertalen met ‘tarief’ of ‘kosten’), bijvoorbeeld *giriş ücreti* = entreegeld.

Toegevoegd in les 4 bij De achtervoegsels –İİ en –sİz [bij tweede handje ☞] voetnoot:

- Wanneer ~~–İİ~~ en ~~–sİz~~²⁶

²⁶ Let op: de combinatie van een zelfstandig naamwoord met een naamwoordgroep van kwalificatie met ~~–sİz~~ wordt niet altijd zo gebruikt; meestal gaat dat met *olmayan* : *yüzme havuzu olmayan otel* = een hotel zonder zwembad.

En bij de voorbeelden verwijderd:

~~*yüzme havuzu yüzme havuzsuz otel* — een hotel zonder zwembad~~

--

Toegevoegd in les 5 bij Het leenwoord ya, voetnoot:

Verder gaat het om [...] stopwoordje. Echter, ya is hierbij lastig te vertalen³². voetnoot:

³² De intonatie bepaalt (vaak samen met mimiek en de context) wat je uitdrukt: geluk, verdriet, boosheid, irritatie of verbazing.

Aangepast bij ya da [in de betekenis van 'of']:

Toplantıya da ince ceket ya da yalnızca uzun kollu gömlek **mi** giysem?

Zal ik ~~voor~~ **op** de vergadering een dunne jas aantrekken of alleen een overhemd met lange mouwen?

--

Toegevoegd in les 6 in de woordenlijst:

bazı³⁴ sommige voetnoot: ³⁴ De a wordt lang uitgesproken.

Aangepast in les 6 bij -(y)E kadar/değın/dek in de zin:

Saat **ikiden** altıya kadar okuldaydım. Ik was **van(af) twee uur** tot zes uur op school.

Aangepast in oefening 39 zin 2:

2. Wij ~~spraken~~ **hebben** tot 21.30 uur met hen **gesproken**.

--

Toegevoegd in les 9 in de woordenlijst:

yerleşmek zich vestigen, **settelen**

Toegevoegd in les 9 bij de gebiedende wijs -sın/-sınlEr:

Afiyet olsun.

Eet smakelijk. / Laat het u smaken. (Lett. Moge het goed doen. / **Moge het u wel bekommen.**)

Aangepast/toegevoegd tekst boven Oefening 56:

Öyle demesin mi?

— En laat hij dan niet (ook nog eens) zoiets zeggen? verwijderd, vervangen door:

2 saat temizlik yaptım. Bana 'Bir şey yapmadın.' demesin mi?

Ik heb 2 uur schoongemaakt. En laat hij dan niet tegen mij (ook nog eens) zeggen 'Je hebt niets gedaan'?

Met demesin mi? druk je verontwaardiging of verbazing uit: 'en wat denk je dat hij/zij zei?'

--

Toegevoegd in les 11 in de woordenlijst:

çöp afval
çöpe atmak bij het afval gooien, weggoaien
konuk gast, **bezoeker**

Toegevoegd in les 11 bij punt 3. verzoeken:

Şekeri uzatır mısınız?

Kunt/wilt u de suiker aangeven? / **Zou u de suiker kunnen/willen aangeven?**

Toegevoegd onder punt 5 bij streepje, voetnoot:

sevmeک Örgü örmeyi⁸¹ severim. Ik houd van breien.

⁸¹ Wanneer sevmeک betrekking heeft op een afgeleide van een werkwoord, vervalt de 'k' van dat werkwoord.

Aangepast in les 11 Oefening 69 zin 7:

7. Hollanda'da çok yağmur yağar. 7. Uğur her işten anlar.

en Oefening 70 zin 8:

~~8. Uğur heeft overal verstand van.~~ 8. In Nederland regent het veel.

--

Aangepast in les 12 in zin boven Oefening 73:

Hij drinkt 's avonds nooit thee.

Toegevoegd tekst in les 12 boven Oefening 73:

Overigens kan met $-mEz m\acute{I}$ ook een bevestiging worden uitgedrukt:

Türkçe bilmez mi!

Natuurlijk spreekt hij Turks! (Alsof hij geen Turks zou spreken!)

Yemek yapmaz mıyım!

Natuurlijk heb ik eten gemaakt! (Alsof ik geen eten zou maken!)

Aangepast bij De combinatie $-(E/\acute{I})r + -mEz$, Oefening 77 zin 4:

4. Şemsiyeyi de **yanına** al. Ne olur ne olmaz.

Toegevoegd tekst in les 12 bij De combinatievorm brede tijd en $-D\acute{I}$, onder vervoeging:

Met deze vorm kun je ook een wens of voorkeur ('graag' of 'liever') uitdrukken:

Aslında yanına gitmek isterdim. Ik had eigenlijk naar hem/haar toe willen gaan.

Aangepast bij Gelijksortige woorden: Daha, Hâlâ en Henüz, in zin:

Ook wordt deze vorm vaak samen gebruikt met de voorwaardelijke wijs $-(y)sE$ (zie les 11 van deel III).

--

Aangepast in les 13 in de woordenlijst:

azalmak verminderen, **minder worden, afnemen**
*bina*⁹¹ gebouw *voetnoot:* ⁹¹ De *a* wordt lang uitgesproken.

Toegevoegd zin bij Ara:

arayı açmak de (tussenliggende) afstand vergroten; het contact verliezen

--

Aangepast in les 14 in Oefening 89: Vertaal de onderstaande zinnen naar het **Nederlands Turks**.

--

Aangepast in les 15 in de woordenlijst:

*giydirmek*¹⁰⁹ aankleden *in voetnoot:* Dit gebruik van werkwoorden (het causatief) wordt in deel III IV nader uitgelegd.

Toegevoegd in les 15 bij Het verkleiningsachtervoegsel $-C\acute{I}K$ bij punt 2:

(şu) kadarlık erg weinig (zo weinig als)

Aangepast in les 15 bij Önce en sonra in de eerste alinea:

In dit geval gaat het eerder om het aangeven van de tijd voor (*öncesi*) of na (*sonrası*) een gebeurtenis:

--

Aangepast in les 16 Leestekst:

Köpekler çok uzaktan koku alabilirler. [...] ve onlar sürüyü koruyabilirler.

Aangepast in les 16 bij punt 4 (verwijderd):

De combinatie van $-(y)Ebil$ met de brede tijd is ~~zoals al eerder vermeld~~ de meest voorkomende combinatie.

Toegevoegd tekst in les 16 boven De vragende vorm van –(y)Ebil:

☞ In de combinaties van –(y)Ebil met de verschillende tijdsvormen zien we essentiële verschillen, die afhankelijk zijn van de tijdsvormen zelf. We kunnen de verschillen ook duidelijk zien aan de hand van de volgende voorbeeldzinnen:

Seni buradan duyabiliyorum.

Ik kan je vanaf hier horen. (Het is een feit dat ik je hoor.)

Seni buradan duyabildim.

Ik heb je vanaf hier kunnen horen. (Ook nu is dit een feit, echter in de verleden tijd.)

Seni buradan duyabileceğim.

Ik zal je vanaf hier kunnen horen. (Het is een geplande, relatief zekere handeling in de toekomstige tijd.)

Seni buradan duyabilirim.

Ik kan je vanaf hier horen. (Ik ga ervan uit dat ik je kan horen, maar dat staat niet vast.)

Aangepast in Oefening 95:

ik kan openen (ik ben **in** staat ~~in~~ te openen)

(het woordje **in** stond verkeerd)

--

Aangepast in les 17 in de woordenlijst:

yetiştirmek (iets) afkrijgen, op tijd klaar/af hebben

Aangepast in les 17 bij punt 4 (verwijderd):

~~İki hafta önce gelemez miydin? Had je niet twee weken eerder kunnen komen?~~

Aangepast in les 17 onder punt 5 de tekst na handje ☞ N.B. (verwijderd):

~~In de combinaties van [...]~~

~~Ik kan het eiland vanaf hier zien. (Je gaat ervan uit dat je het kunt zien, maar dat staat niet vast.)~~

Aangepast in Oefening 100, de zinnen 1, 2, 3 en 6:

1. Ze ~~konden~~ **hebben niet van Ajax kunnen winnen.**
2. Hij ~~kan~~ **heeft** zijn diploma niet **kunnen** behalen.
3. Het **kan zijn dat het** kind ~~zou~~ het glas niet **kunnen kan** vasthouden.
6. Hij ~~zou~~ **Het kan zijn dat hij** best ~~kunnen veranderen~~ **verandert.**

--

Toegevoegd in les 19 in de woordenlijst:

açılmak aangaan (van apparatuur)

yardımcı olmak¹³¹ van dienst zijn, helpen in voetnoot: ¹³¹ iets optillen (**dus een fysieke handeling**).

Aangepast in Oefening 105, zin 13:

13. Ik wil alleen deze (dingen) ~~meenemen~~ naar mijn nieuwe huis **meenemen (brengen)**, de rest wil ik niet meenemen (**brengen**).

--

Toegevoegd in les 20 in de alinea onder de woordenlijst:

Ze zijn niet onderhevig aan de klinkerharmonie; alleen bij *dün*, **gün**, ~~en~~ *bugün* **en** *öbür* verandert de *i* van –*ki* in een *ü*: *dünkü*, (**o/her**) **günkü**, ~~en~~ *bugünkü* **en** *öbürkü*.

En aangepast onder de voorbeeldzinnen in de zin:

Dit achtervoegsel is ~~vaak, maar niet altijd~~, **bij het gebruik na de vijfde naamval –DE** te vervangen door het Turkse *bulunan* of *olan* ('zich bevindend').

Toegevoegd tekst boven het eerste handje ☞:

Het verschil tussen een zin met en zonder –ki wordt duidelijk door dit voorbeeld:

Evde bisikletini yaptı.
Evdeki bisikletini yaptı.

Hij maakte thuis zijn fiets.
Hij maakte zijn fiets die thuis was.

Toegevoegd in de tekst bij het woordje ki boven punt 1:

Naast het achtervoegsel –ki hebben we ook het woordje ki **dat meestal fungeert als voegwoord**.

Aangepast in Oefening 107, zin 12 verwijderd (is verplaatst naar herhalingsoefening 26)

Aangepast in Oefening 108, zin 12 verwijderd (is verplaatst naar herhalingsoefening 27)

--

Aangepast in **Herhalingsoefeningen**:

Oefening 4 zin 5, nieuwe zin:

Ik ~~ben mijn rijbewijs~~ **heb mijn trui** thuis vergeten.

Oefening 14 zin 5, toegevoegd:

Zal ik [...] meenemen (**meebrengen**)?

Oefening 17, typefouten hersteld:

18. **O**tobüse binin. 21. **M**ektubu oku.

Oefening 26, zin 12 toegevoegd:

Alpay'ı hiç çağırmazlardı. Bu kez niye çağırdılar ki?

Oefening 27, zin 12 toegevoegd:

Wat is dat op de elleboog van de jongen? Is het een wond?

--

Aangepast in **antwoorden oefeningen**:

Oefening 19, antwoorden van 6, 7 en 8 aangepast, de juiste tekst is als volgt:

6. Werkt Uğur in dat kantoor? Uğur şu ofiste mi çalışıyordu? Werkte Uğur in dat kantoor? Uğur şu ofiste mi çalıştı? Heeft Uğur in dat kantoor gewerkt? 7. Studeert dat meisje aan de universiteit? O kız üniversitede mi okuyordu? Studeerde dat meisje aan de universiteit? O kız üniversitede mi okudu? Heeft dat meisje aan de universiteit gestudeerd? 8. Willen zij iets? Bir şey mi istiyordular/istiyorlardı? Wilden zij iets? Bir şey mi istediler? Hebben zij iets gewild?

Oefening 30, zin 8, aangepast:

8. yedin. Waar heb jij gisteren ~~avond~~ je **avondeten** gegeten?

Oefening 31, vertalingen toegevoegd. De juiste tekst is als volgt:

2. Amcan Belçika'da mıydı? Was je oom in België? Amcam Belçika'daydı. Mijn oom was in België. Amcam Belçika'da değildi. Mijn oom was niet in België. 3. Siz aşağıda mıydınız? Waren jullie beneden? Aşağıdaydık. Wij waren beneden. Aşağıda değildik. Wij waren niet beneden. 4. Hava yağmurlu muydu? Was het weer regenachtig? Hava yağmurluydu. Het weer was regenachtig. Hava yağmurlu değildi. Het weer was niet regenachtig. 5. Pilav tuzlu muydu? Was de rijst zout? Pilav tuzluydu. De rijst was zout. Pilav tuzlu değildi. De rijst was niet zout. 6. Çocuklar neşeli miydi? Waren de kinderen vrolijk? Çocuklar neşeliydi. De kinderen waren vrolijk. Çocuklar neşeli değildi. De kinderen waren niet vrolijk. 7. Was de toegang met prijs/betaling? Giriş ücretliydi. De toegang was met prijs/betaling. (Je moest betalen voor de toegang). Giriş ücretli değildi. De toegang was niet met prijs/betaling. (De toegang was gratis). 8. Mutfağımız dar mıydı? Was onze keuken smal? Mutfağımız dardı. Onze keuken was smal. Mutfağımız dar değildi. Onze keuken was niet smal.

Oefening 65, bij de vraag- Waarom heeft u onze school gekozen? *Antwoord aangepast:*

~~Mijn zus is ook naar deze school gegaan. (Ablam da bu okula gitti.)~~

Mijn zus heeft ook op deze school gestudeerd. (Ablam da bu okulda okudu.)

Oefening 69 zin 7, gewijzigd:

7. ~~In Nederland regent het veel.~~ Uğur heeft overal verstand van.

Oefening 70 zin 8, gewijzigd:

8. ~~Uğur her isten anlar.~~ Hollanda'da çok yağmur yağar.

Oefening 71 in zin 8, toegevoegd:

8. Doet hij dit voor mij? / **Zal**/Zou hij dit voor mij doen?

Oefening 81 in zin 6, toegevoegd:

Bu yaz daha **da** çok para harcayacak mısınız? / Bu yaz daha **da** mı çok para harcayacaksınız?

Oefening 87 zin 4, toegevoegd:

4. Komşumun sarışın (bir) karısı/eşi var. (bir) tussen haakjes ()

Oefening 105 in zin 13, toegevoegd:

13. Yeni evime **yalnız(ca)** bunları götürmek istiyorum, [...]

Oefening 107:

in zin 8, toegevoegd:

in zin 11, verwijderd:

zin 12 is verwijderd:

(deze zin is verplaatst naar antwoorden van herhalingsoefening 26)

Alle drie (de) personen die tegenover hem **waren/stonden/zaten**

Hoe ga ik jouw verlangen ~~kunnen~~ weerstaan?

12. Zij nodigden Alpay ...

Oefening 108, zin 12 is verwijderd:

(deze zin is verplaatst naar antwoorden van herhalingsoefening 27)

12. Wat is dat ...

--

Aangepast in antwoorden Herhalingsoefeningen:

Oefening 4 zin 5, aangepast:

5. ~~Sürücü belgemi~~ **Kazağımı** evde unuttum.

Oefening 10 in zin 23, aangepast:

23. Bu armutlar o elmalar gibi ~~kızıl~~ **kırmızı**.

Oefening 17 in zin 8, aangepast:

8. Çocuğunu evine götürür müsünüz?

Oefening 26 zin 12 toegevoegd:

12. Zij nodigden Alpay nooit uit. Waarom hebben ze hem dit keer (wel) uitgenodigd?

Oefening 27:

in zin 2, toegevoegd:

2. Evi kendi(**si**) süsledi.

in zin 5, gewijzigd:

5. Arabayı kendiniz mi ~~yaptınız~~ **onardınız**?

zin 12 toegevoegd:

12. Oğlanın dirseğindeki ne? Yara mı?

--

Aangepast/toegevoegd in woordenlijst Turks-Nederlands:

açılmak

opengaan, geopend worden (7); **aangaan (van apparatuur) (19)**

azalmak

verminderen, **minder worden, afnemen (13)**

boyun

hals, **nek (3)**

çöp

afval (11)

çöpe atmak

bij het afval gooien, weggoaien (11)

kıyafet

kleding (1)

konuk

gast, **bezoeker (11)**

misafir

gast, **bezoeker (11)**

üşümek

het koud hebben/**krijgen (1)**

yerleşmek

zich vestigen, **settelen (9)**

yetiştirmek

(iets) afkrijgen, op tijd klaar hebben (17)

--

Aangepast/toegevoegd in woordenlijst Nederlands-Turks:

aangaan

açılmak

(iets) afkrijgen

yetiştirmek

afnemen, verminderen

azalmak

afval

çöp

bezoeker

konuk, misafir

examen, tentamen

sınav, **imtihan**

(op tijd) klaar/af hebben

yetiştirmek

kleding

elbise, giyim, giysi, **kıyafet**

het koud hebben/**krijgen**

üşümek

minder worden

azalmak

nek

ense, **boyun**

settelen

yerleşmek

weggoaien, (bij het afval gooien)

(çöpe) atmak